

Anders Helenius jobbar mer som labrador än som terrier – hans nya stand up-show är ett studium i sceniskt flyt

Stand up-komikern Anders Helenius utgår från sig själv när han står på scen.

Ann-Christine Snickars 03.10.2022 20:35

Anders Helenius har jobbat med stand up sedan början av 2000-talet, halva den tiden som proffs.

I den [nya showen, "Nåt att göra"](#), som hade premiär på ÅST:s Tiljanscen i lördags, slänger han i förbigående in att han är känd i Pargas, fast publiken (som delvis är från Pargas) vet att han också är riksbekant efter att ha varit tv-satiriker, prisbelönt sådan, i flera år.

Pargas finns kontinuerligt med som referens, i inledningen inkluderat i utomståendes (Helsingforsbekantas) kommentar: Hur vågar ni bo här (utanför centrum) där det är så mörkt (och kan finnas mördare)?

Bemötandet blir ett minutiöst utbenande, först av sannolikheten i att mördare skulle smyga omkring just här, och om det är bra eller dåligt ifall det är kolmörkt när man ska undvika mördare.

Den här tekniken är en vital del av upplägget: att skruva sönder frågorna i enkla beståndsdelar, låta dem landa, avvärpa dem och ladda om dem med en ny poäng.

"Nåt att göra" är en helkvällsföreställning, två timmar inklusive paus, och man kan undra över hur det ska gå, för stand up är ju en genre som bygger på koncentration. Men Helenius har en grundmurad kompetens när det gäller att skriva sketcher, och också osviklig känsla för när det behövs en dramatisk återkoppling.

Återkopplingen kan ske med ett par ord eller med ett minimalt kroppsspråk, ett par sidosteg eller en fösande handrörelse med näven som inte håller micken.

Man blir imponerad av den här till synes ofreflekterade, kompakta koreografin. Och av förmågan att sätta upp en hundra procent förvånad min. Det kan behövas. Ofta. Ett viktigt tema i "Nåt att göra" ser jag som den mer okaxiga manligheten, punktgestaltningar av den. Den låter sig ofta förvånas. Helenius jobbar inte som en terrier utan som en glad, svart (och inte alltför lydig) labrador.

Scenjaget är en man på fyrtioett, vit och hetero och finländare. Det bästa man kan vara i världen som den ser ut nu. Och ändå!? Att lyfta upp detta förbryllade tillstånd på stand up-scenen är inte nytt, men utfallet beror på hur man gör det.

Föreställningen har en helgjutenhet som ger de två timmarna täckning. Och vad den lite slängiga titeln syftar på blir småningom klart, och lite extra understruket på upploppet. Det är något man kan sympatisera med, och jag sympatiserar också med att poängerna inte ramas in med robust övertydlighet, utan själva blir en del av flytet.

Stand up-publiken vet också hur man tar emot jag-berättandet på scenen. Det är ett verbalt multiredskap som ger största möjliga frihet, också i att spegla publiken, flirtigt eller burdust.

"Nåt att göra" tangerar frågor i tiden, till exempel pandemin (och vilka grejer som sålts mest i webbhandeln under de restriktiva åren), samtyckeslagen, obligatorisk språkundervisning (om sådan kan orsaka trauma), meningen med livet (ingenting mindre).

Inflätat finns det individuella: att vara pappa, att grunna över sitt yrke, att vara avundsjuk på Mikko Koivu. Allt som hanteras måste ha en personlig koppling, annars skulle det dö på fläcken.

Kopplingen kan vara rent kroppslig, som episoden med biopsin eller historien om ett sällsynt explicit ragningsförsök.

Finns ytterligare ett par underbältesstationer i föreställningen, och för att undvika att såna ska bli patriarkalt plumpa eller indifferent som gammal makaronilåda måste de hanteras med största möjliga snabbhet. Anders Helenius har dessbättre alltid behärskat det där med tempo.

Ann-Christine Snickars
